

Posudek na diplomovou práci

Jitky Sekaninové

Očkování proti rakovině děložního čípku

(Posudek vedoucí práce)

Práce Jitky Sekaninové je součástí rostoucího pole prací kriticky nahlížejících imperativ zdraví ve vztahu k obecnějším proměnám mocenských a disciplinačních mechanismů současnosti. Jitka Sekaninová navíc svou tematizací specifických genderových účinků diskurzů množících se kolem fenoménu HPV viru napravuje nedostatek velké části literatury k současným podobám biopolitiky a biologického občanství, a sice absenci genderového (a intersekcionalního pohledu). Autorka umně formuluje výzkumné otázky, které sledují konstruování mateřské zodpovědnosti, „správného mateřství“ právě skrze biopolitické pojetí prevence. Škoda jen, že tuto velkou přednost a sílu práce neodráží finální název práce, který navíc působí spíše mediálním dojmem.

Autorka rámuje svůj výzkum velmi dobře a účelně vystavěnou konceptuální částí práce, která mapuje současné teoretické debaty, přičemž autorka v této debatě vyzdvihuje ambivalenci péče a dohledu, která jí velmi dobře slouží v analytické diskuzi sebraných rozhovorů a výpovědí o „dobrém rodičovství“, tj. konceptu, který je sám o sobě založen v normativním pnutí pastorální moci. V poslední části této konceptuální části pak autorka upozorňuje na genderové aspekty biomedicínských i kulturních diskurzů o rakovině. V této konceptuální části autorka nejenom dokazuje svou schopnost orientovat se v současných debatách k tématu (i cizojazyčné literatuře), abstrahovat z této literatury ale především využít ji k samostatné, logicky provázané argumentaci. Autorka si tak staví zázemí pro kladení analytických otázek, ale zároveň průběžně svým čtenářkám i čtenářům objasňuje důležitost těchto otázek obecně, a specificky pro kritickou genderovou reflexi diskurzu a praxí „zdraví.“

Analytická diskuze je z velké části postavena na rozboru polostrukturovaných rozhovorů, nicméně tento materiál je doplněn o analýzu několika preventivních kampaní, přičemž zde autorka kontrastuje dvě kampaně specificky zaměřené na HPV s obecněji pojatou kampaní, která

FAKULTA
HUMANITNÍCH STUDIÍ
Univerzita Karlova

vybízí k preventivním prohlídkám i u jiných typů rakovin. Nicméně i zde, autorka vypichuje afektivní apel na rodinu a blízké, jako formu biomedicínské duality péče a dohledu, a analýzu kampaní spojuje s tématy, které se vynořují v rozborech rozhovorů. Ocenění si podle mého zasluhuje i to, že se autorce citlivým postupem podařilo navázat kontakt a vést rozhovor s ženami (rodiči), kolem otázek, které se dotýkají citlivého momentu rodičovského/mateřského vztahu a „zodpovědnosti“ za zdraví dětí, které se ukazuje v otázce, zda (či nikoliv) nechat očkovat děti/dcery proti viru HPV.

Autorka analytickému zhodnocení dat věnovala čas a postupně analytickou reflexi přepracovávala podle připomínek. Přestože autorka kódy strukturuje tematicky a postupuje tematickou analýzou, výsledný text—a to opět považuji za velkou přednost—s sebou nese jistou gradaci a hierarchii „témat“. Od situování pohledu na zdraví, jako specifické hodnoty, přes diskuzi vztahu „zdraví“ k očkování jako praxi komodifikace a reflexi tohoto u komunikačních partnerek, ke klíčovým kapitolám práce, které diskutují genderovanost rodičovské zodpovědnosti (před. kap. 4.5 „Jsem dobrá matka“), k poslední kapitole, která nechává silněji zaznít autorčinu kritiku a tematizuje očkování proti HPV viru jako specifickou formu disciplinace ženských těl a ženské sexuality. Pro účel obhajoby bych chtěla autorku vyzvat, aby více tematizovala momenty ambivalencí a rozporů, které se ve výpovědích o „dobrých matkách/rodičích“ právě ve vztahu k očkování objevily.

Další předností hodnocené práce je autorčina soustavná snaha diskuzi výpovědí komunikačních partnerek jednak zasazovat do širšího kontextu (např. výzkumů o úspěšnosti/účinnosti očkování, dalších preventivních opatření apod.) na jedné, a vztahování k teoretické literatuře na straně druhé. Autorce se, právě díky několikerým revizím, podařilo napsat koherentní a komplexnější text, který pouze neduplikuje výpovědi z rozhovorů, ale nabízí skutečně kritickou reflexi.

Na závěr, jak se od vedoucí práce čeká, pár slov k celkovému procesu přípravy DP. Spolupráce byla v tomto případě velmi produktivní. S radostí jsem sledovala, jak se projekt po počátečním hledání začal vylupovat i to, jak se autorčiny reflexe prohlubovaly a „zhuňovaly“. Jitka Sekaninová pracovala samostatně, ale také byla schopna zapracovat kritické připomínky a text postupně přepracovávat.

FAKULTA
HUMANITNÍCH STUDIÍ
Univerzita Karlova

Předkládanou práci mohu jednoznačně doporučit k obhajobě s tím, že předkládá souvislý, logicky koherentní a o současnou teoretickou debatu opřený argument o genderové zatíženosti a ambivalentních nabídkách „ochrany“ diskurzů o preventivních očkováních proti viru HPV.

Po notném a důkladném přepracování bych autorce doporučovala části DP publikovat.

V Göttingen, 15. září, 2018

Kolářová Kateřina